

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Decretum Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium auctoritate
Clementis X. editum, de Canonicis Regularibus Congregat. Lateranen. ad
Curam Animarum in Ecclesiis secularibus exercen. non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

ADNOTATIONES.

1. **A C REGULARIA INSTI-
TUTA OBSERVANTUR.**
Regulares Ordinis Sancti Francisci scilicet Min. Observantes, Reformati, & Cappuccini, non possunt facere contractus, quia nihil habent, quod in alium transferre valeant, *Clem. exivi de verb. signif. Polit. in exposit. dub. Regular. cap. 6. n. 25.*
§. *Quare inhærendo*, *Sacr. Congr. Episcoporum in Senogallien. recollectionis Nivis 7. Decemb. 1691.*

2. **MATURÆ ÆTATIS.** Qui dicantur maturæ ætatis, potest percipi, & definiiri ex divisione ætatis hominis, quæ sexenario numero completur, nempe. Prima est infantia, quæ durat usque ad septennium. Secunda ætas est pueritia, quæ durat usque ad 12. vel 14. annum. Tertia est adolescentia, quæ durat usque ad vigesimumquintum. Quarta est juvenus, vel virilis ætas, quæ durat, usque ad quinquagesimum. Quinta est senectus, quæ durat usque ad septuagesimum annum. Sexta ab indè, & dicitur senium, aliarum ætatum terminus; prout ita dividit *Gloss. in præmio Sexti Decretal. in verb. perfectus*, & declaratum est supra à *Sac. Congregatione in responsione ad 21.*

3. Si autem Statutum, seu Constitutio loqueretur de Religiosis Graduatis, sub nomine Graduatorum non venirent Lectores, Magistri, Regentes, sed hi qui habent Dignitatem, prout sunt Provinciales, Rectores Provinciæ, Visitatores, & alii hujusmodi habentes jurisdictionem delegatam: Nam prima officia sunt potius oneris, quàm honoris, *Pignatell. consult. 85. nu. 258. tom. 6. & declaravit Sac. Congregat. Episcoporum, & Regularium in Gaditana præcedentiæ 4. Augusti 1690. in qua cum vigore Constitutionum Ordinis Sancti Augustini Religiosi inter se præcedere deberent juxtà antianitatem -- Exceptis PP. Graduatis, & Lectores sub nomine Graduatorum venire contenderent, ac favorabile Decretum P. Generalis obtinuissent; causa per viam recursus ad Sacram Congregationem dela-*

ta, sub dicta die responsum fuit--*Decretum P. Generalis non sustineri.*

4. **AC SUPERIOREM INHIBERE.**
Superior Regularis gerens actum inhibendum, quod fieri non potest, nec permiffum est sine causa urgente, vel necessaria, non creditur assertioni illius causam subesse, nisi aliundè probet, *Ancheran. conf. 150. n. 8. Navar. in comment. de spol. Cleric. super cap. Non liceat 12. quest. 2. n. 8. & conf. 56. de Regular. lib. 3. nu. 2. Tusch. lit. 4. conclus. 535. n. 1.*

Superior, qui debet vigore Constitutionum substitutum eligere pro gubernio in casu absentia, non dicitur ad hunc effectum, absens, si moretur in Domo Religionis posita intrà duas dietas, ut declaravit *Sacr. Congr. Episcoporum, & Regular. in Neapol. 10. Junii 1701.*

5. **SUBJACEAT JURISDICTIONI ORDINARIÆ.** Episcopus visitat Domum residentia Parochi dependentis à Monasteriis Regularium, etiam non suppressorum, *Sac. Congreg. Concilii in Augustana 15. Junii, & 27. Julii 1652. Pignatell. consult. 155. n. 9. tom. 4.*

Ad Decretum Sacrae Congregationis Episcoporum, & Regularium auctoritate Clementis Papa X. editum, de Canonicis Regularibus Congreg. Lateranen. ad Curam Animarum in Ecclesiis sæcularibus exercen. non admittendis.

SUMMARIUM.

- 1 *Regulares non admittuntur ad concursum Parochialium, sæcularium.*
- 2 *Canonici Regulares comprehenduntur sub hoc Decreto, & respondetur auctoritatibus Pennotti, & Bordoni contrarium sentientium, & n. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. & 11.*

Cum

Cum fel. record. Greg. XIII. aliique nonnulli Summi Pontifices ejus successores ad Regularem disciplinam in Congregatione Canoniorum Lateranensium Ordinis S. Augustini magis, magisque firmandam Decretis suis mandaverint, nedicti Canonici Curæ Animarum in Ecclesiis sæcularibus exercendæ, juxta Constitutionem Innocentii III. recol. mem. incipien. *Quod Dei timorem*, &c. cæteroqui capaces ad hujusmodi Curam in prædictis Ecclesiis exercendam admittantur; quorum Decretorum observantiam retinendam esse non semel declaratum fuit; afferentibus verò è contrà quibusdam dictorum Pontificum mentem haud fuisse, certa perpetua lege lata Innocentianam Constitutionem prorsus abrogare; sed immò illorum Decreta, seu mandata cum ipsis expirasse; ac propterea pro diversitate temporum diversas forsitan editas fuisse declarationes, & interpretationes, nec uniformem servatam praxim. Ideò ex prædictis non infrequentes dubitationes, & controversiæ subortæ noscuntur, ob quas Religiosa quies perturbari facillè posset accuratius in hoc sacro Ordine custodienda, cum illius Apostolica instituta primævam disciplinæ, ac sanctimonix antiquorum Clericorum imaginem, & symbolum referant, quibus ipsa nascentis Ecclesiæ primordia florebant.

Quapropter ad hujusmodi dubitationes explicandas, & controversias definiendas, atque ut magis accurata disquisitione eorum Canoniorum spiritus, & vocatio dignoscatur, qui dum in tranquillitate Montis Sion cœlestium contemplatione suavissimè pascuntur, ad frangendum in valle lacrymarum panem parvulis (videlicet è Claustro ad regimen descensuri Parochialium) invitantur, Sac. Congregatio Eminentiss. & Reverendiss. S. R. E. Card. negociis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita, re maturè examinata, atque audito P. Procuratore Generali d. Congregationis Lateranensis, speciali sibi auctoritate per Sanctiss. D. N. Clementem Papam Decimum vivæ vocis Oraculo attributa declarat, atque decernit. Ut in posterum futuris perpetuis temporibus nemo ex Canonis Regularibus S. Augustini Congregationis Lateranensis, quamvis non translatus, ad Curam Animarum in Ecclesiis sæcularibus etiam de jure patronatus in perpetuum, seu ad tempus quocumque titulo exercendam admittatur, nisi præter Abbatis Generalis licentiam expressum quoque Sedis Apostolicæ Indultum accedat; quod juxta Sacrorum Ministrorum penuriam, & prout Animarum postulabit utilitas, in contingentibus casibus concedetur; itaut quælibet collatio, institutio, & deputatio, in favorem hujusmodi Canoniorum aliter facta, irrita prorsus, atque inanis censeatur, & sit; ac nulla etiam triennalis longior possessio iisdem suffragetur: Canonicus verò, cui ejusmodi concessum fuerit Indultum, ad mentem præfati Innocentii III. (si commodè fieri possit) socium unum ex suo Ordine, & Congregatione secum habeat, cujus iniis, quæ Dei sunt, & Regularis Observantiæ tam confortio, quàm solatio perfruatur &c.

Non obstantibus quoad supradicta omnia, & singula in præfati Decreto contenta, supradicta Constitutione Innocentii III. aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis necessariò, & individue exprimendis: Necnon &c. statutis; formula professionis in eo Ordine, & Congregatione emitti solita; consuetudinibus etiam immemorabilibus, exemptionibus quoque, indulgentiis, & privilegiis etiam in corpore juris clausis &c. necnon irritantibus Decretis &c.

&c. quibus quoad ea, quæ præsentibus adversantur, eadem Sac. Congregat. Sanctitatis Suæ auctoritate specialiter, & expressè derogat &c. Datum Romæ hac die 18. Martii 1671.

F. M. Cardinal. Brancatius.

Loco ✠ Sigilli.

C. de V. Archiep. Athen.

(Et sequitur d. Decretis publicatio.)

ADNOTATIONES.

1. **R**egulares licet jure antiquo in cap. in Parochia, & cap. Cum pro utilitate 16. quæst. 1. possent admitti ad regendas Parochias, hodiè tamen jure novo etiam Canonici Regulares, eis non suffragante cap. Quod Dei timorem de stat. Monach. nisi à Sede Apostolica dispensentur, excluduntur, obstantes eis Decreto Greg. XIII. quod referunt Fagnan. in cap. Quod Dei timorem n. 16. & 17. de stat. Monach. Lauret. de Franch. contr. par. 2. qu. 86. nu. 1. & 2. ubi Pasqualig. Nicol. in fosc. verb. Regulares n. 24. Pirhing. in jus Can. lib. 3. tit. 5. §. 5. num. 118. & tit. 35. §. 2. nu. 18.

2. Et licet Canonici Regulares Sancti Salvatoris sub prohibitione hujus nostri Decreti, neque sub dicta nova juris Censura non esse comprehensos in una Placentina Presentationis contenderent, ipsæque de licentia proprii Generalis absque Sedis Apostolicæ Indulto ad Parochiales Ecclesias vacantes concurrere, & de illis provideri posse in eadem causa sustinerent. Nihilominus Sac. Congreg. Concilii ad quam causa erat devoluta, sub die 14. Novembr. 1693. respondit -- Uniantur Decreta, & causa proponatur formiter auditis omnibus Procuratoribus Generalibus omnium Canoniorum Regularium, & interim cum Sanctissimo pro concessione Indulti ad favorem P. de Georgiis Præsentati cum clausula, quatenus opus sit.

3. Præcipuum fundamentum dd. Canoniorum Regularium Sancti Salvatoris quo eorum ineapacitatem excludere nitebantur, innixum erat in auctoritate Gabr.

Pennott. in Hist. tripart. Canonic. Regular. cap. 72. quem sequutus fuerat Bordon. Oper. Moral. tom. 4. tract. de præced. Canon. Regular. cap. 7. tit. de jur. Paroch. Qui Authores Constitutionem Gregorii adulterinam vocant, vel saltem non observatam. Secundum fundamentum exclusionis incapacitatis erant nonnulla Decreta emanata super illorum admissione absque Indulto. Tertium demùm, quod præsens Decretum erat restrictum ad solos Canonicos Lateranenses, in quibus major ratio incapacitatis concurreret.

4. Verùm apud majorem partem Eminentissimorum Patrum tunc in Sac. Congregatione sedentium (prout mihi retulit Testis omni fide dignus clar. mem. Card. Petrucci) fundamenta prædicta nullius ponderis tunc erant, neque modò validiora apud me sunt.

5. Etenim quoad primum de Decreto, sive Constitutione Gregorii XIII. per viam legis universalis declaratoris emanata ad exclusionem omnium Canoniorum Regularium, non videtur dubitandum: Quia de illius existentia, præter Authores supra laudatos testantur etiam Novar. in Summ. Bullar. part. 1. commen. 36. & Corrad. in prax. dispens. lib. 6. cap. 1. numer. 7. & pluribus seqq. Unde omnes isti Authores apprimè in Curia, & in foro versati, sine dubio præferri debent uni Pennotto, qui scripsit in causa propria, ac alteri Bordon, qui cæca fide illum sequutus est, hi inquam redduntur suspecti ratione præsumptæ affectionis erga Religionem, pro qua certat Pennottus, qui fuit Canonicus Regularis.

6. Quo-

6. Quoad secundum, quod plures predicti Canonici Regulares Sancti Salvatoris fuissent ad parochiales admissi cum sola licentia Generalis, & quod ita observatum fuisset: Nullibi probatum solidè remanebat, quia ad talem observantiam probandam adducebatur fides nonnullorum Canonorum Regularium ejusdem Religionis, ac unicum Decretum 23. Augusti 1692. emanatum nemine audito, seu opponente, quod rei judicatae vim habere non potuit.

7. Et si Pennot. *loc. cit.* pro se alleget aliud Decretum Sac. Congregat. Concilii emanatum de anno 1602. quo Congregatio censuit Canonico Regularem non prohiberi obtinere Beneficia Curata Sæcularia; animadvertendam quod illud, si adesset, circumscriptum remansisse per subsequentes contrarias ejusdem Congr. resolutiones, captas de anno 1628. 1629. & 1655. de quibus testantur Nicol. *in fosc. dict. verb. Regular. sub num. 25.* Pignatell. *consult. Can. 44. tom. 1. sub num. 25. & in Brixien. 15. Maii 1655.* in terminis Canonorum Regularium Sancti Salvatoris. Et sic intrat tritum axioma, quod posteriora derogant prioribus, ut in puncto declarationum hujus Congregationis nos docet Fagnan. ejusdem peritissimus Secretarius *in cap. Quoniam pest. nu. 56. de Constit. Sarav. de jurisdict. quæst. 18. num. 20. post Frances. de Eccles. Cathed.*

8. Et ad hoc firmandum, cum Decretis posterioribus Congr. Concilii pro omnibus Regularibus indiscriminatim latis concordat Decretum Sac. Congr. Episcoporum, & Regularium in una Cremonen. 1. Septembris anno 1603. emanatum, cujus verba refert Barbos. *de jur. Eccles. univers. lib. 3. cap. 4. n. 79. circa medium*, & aliud afferunt Gavant. *in Manual. Episcop. verb. Canonici Regulares num. 3. Tondut. quæst. Benef. tom. 1. cap. 89. num. 15. Barbos. supra Concil. cap. 11. sess. 14. de Reform. numer. 6.*

9. Et tandem quoad tertium fundamentum, quod ratio prohibitionis nostri Decreti non dicatur vigere quoad alios Canonicos Regulares præter Lateranenses, penè futile remanere videbatur; quia nulla diversitatis ratio intercedit: Immo potius,

si unquam disparitatis nota in subiecta materia considerari valuisset in aliqua specie Canonorum Regularium pro capacitate ad obtinendas Parochiales absque Indulto, certè favore Lateranensium (qui in eorum professione promittunt Beneficia Curata extra Ordinem non suscipere absque licentia Capituli) militaret.

10. Si igitur Lateranensibus vetitum est Ecclesias Sæculares cum Cura Animarum absque Apostolico Indulto suscipere, & retinere; multo minùs licitum erit aliis, qui strictioris vitæ institutum profitentur, ut observat Fagnan. *in cap. Quod Dei timorem sub num. 17. de stat. Monach. & præsertim Canonici Regularibus Sancti Salvatoris, qui potius Monachorum, quàm Clericorum habitum retinent, & figuram faciunt, prout scripsit Card. de Luca de præminen. disc. 24. num. 3.*

11. Quicquid igitur esset dicendum de jure communi, & juxta dispositionem antiquarum Constitutionum Regularium & Apostolicarum, quas congerit Parentius, quem refert Tamburin. *de jur. Abbat. tom. 3. disput. 9. quæst. 8. post nu. 13.* Hodie jure novo tenendum est absolute, quod Regulares omnes, & si Canonici nuncupentur, absque Indulto Apostolico non possunt Beneficia Sæcularia in titulum obtinere ex supra deductis, quibus addo Gapon. *discept. forens. 108. n. 77.* Passerin. Religiosorum amantissimus *in cap. Cum de Beneficio num. 3. de Præbend. & Dignit. in sexto*, ubi breviter sic firmat: *Quamvis enim ex DD. antiquis plures voluerint Beneficia Sæcularia Curata posse Regularibus conferri sine dispensatione, quos abundè refert, & sequitur Sanchez lib. 7. Summ. cap. 29. num. 35. tamen ex Decreto Concil. Trident. sess. 14. cap. 11. hodie hoc non verificatur, etiam in Canonici Regularibus.*

12. Credendum propterea est, quod visa docti Passerini doctrina, omnes Canonici Regulares in hac re acquiescant; cum verum sit, quod boni Amici consiliis anima dulcoretur, *Proverb. 27.* & quod satis lucreretur, qui à lite recedit, ut dicit Abb. *conf. 15. n. 1. par. 2.*

13. In Ecclesiis verò Parochialibus

Mo-

Monasteriis unitis etiam extrà Claustra quories, vel jure speciali post Concil. Trident. concessio, vel ex tolerantia, & approbatione Ordinariorum locorum, ad nutum amovibiles Superiorum Religiosi deputantur ad exercitium Curæ, non possunt quatenus ab eisdem removeantur reclamare, ut censuit *Sac. Congreg. Concilii in Romana* 17. Decembris. 1689. Neque congruam pro Curato Sæculari taxatam à Monasterio petere, nisi quantum indigent ad propriam, & onerum Ecclesiæ sustentationem: Nam totum id, quod superest de congrua deductis alimentis & Ecclesiæ oneribus (utpotè quia Regularis deputatis non indiguit tota summa, aut quia frugaliter vivendo voluntariè ab usu abstinuit) est superfluum, pro quo Curatus Religiosus nec agere, nec suo arbitrio de eo disponere valet, & ideo acquiritur Monasterio, ut auditis partibus, & causa bis proposita ad utrunque respondit *Sac. Congregat. Episcoporum, & Regularium in Mediolanen. Congruæ* 4. Septembris 1693. & 4. Martii 1694. contra P. Amadeum Baldacci Monachum Cisterciensem Curatum deputatum Parochiæ Falveccchiæ Granciæ Monasterii Muri-mundi, proponente clar. mem. Card. Petrucci. Ad quas Ecclesias, Curatos etiam Regulares modo mox indicato præfici posse probavit *Sac. Congreg. Concil. Aurien.* 2. Maii 1693. & in *Mechlinien.* 28. Novembris ejusdem anni.

CLEMENTIS PP. X.

Constitut. in qua Regularium privilegia quoad prædicationem Verbi Dei, & Sacramenti Pœnitentiæ administrationem declarantur.

SUMMARIUM.

1. *Regulares positi sunt in Ecclesia, ut sint cooperatores Episcoporum in procuranda salute Animarum. Episcopi primario constituti sunt à Christo Domino ad prædicandum ibid.*
2. *Hoc probatur tum ex Evangelio, tum auctoritate DD.*
3. *Referuntur auctoritates DD. super obligatione Episcoporum prædicandi Verbum Dei.*
4. *Quæ sint causæ legitime excusantes Episcopos ab onere prædicationis?*
5. *Allegatur sententia Pac. Jordan.*
6. *Allegatur sententia Pasqualighi.*
7. *Rejicitur sententia Pasqualig. & sequacium, & n. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. & 15. & 19.*
16. *Episcopus tenetur conatum adhibere pro remotione impedimenti, quo detinetur, ut non valeat Verbum Dei annunciare, & n. 17. & 18.*
20. *Quæ sint excusationes, quæ legitime reputantur? disceptatur, & n. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. & 28.*
29. *Episcopus Verbum Dei non prædicantes Author non damnat, sed cur non potuerit eos excusare rationes exhibet?*

CLEMENS EPISCOPUS &c.

Superna Magni Patris Familias præordinatione creditum Nobis universalis Ecclesiæ mysticum agrum circumspècta providentia custodire, atque excolere (quantum ex alto conceditur) sat agentes, animum in eas curas libenter intendimus, quibus valeant diffidia inter villicos, & operarios componi, jurgia tolli, scandalis, atque offensionibus aditus præcludi; ut quibus una fides, una Mater Ecclesia, & unus Dominus, qui charitas est, & pacis cogitans cogitationes, fiat etiam cor unum, atque anima una; sic etenim evulsis opportunè zizaniis, dum plantamus, & rigamus, incrementum dabit Deus; quo benedicente, messis multa, fructo centesimo cælesti in horreum congregabitur.

1. Sa-